

19. Aarg. Nr. 16.

Redigeret af C. M. CHRISTENSEN.

9. August 1919.

Tjenestemændenes Møde med Regeringen.

Utilfredsheden blandt Statens Tjenestemænd med det forelagte Lovofrslag har givet sig Udtryk i forskellige Beslutninger, der igennem de respektive Tjenestemandssammenslutninger er meddelt Regeringen.

I Anledning af disse Henvendelser sammenkaldte Finansministeren Repræsentanter for de forskellige Sammenslutninger til et Møde i Rigsdagen.

Dette Forhandlingsmøde fandt Sted Tirsdag den 5. August.

Regeringen var repræsenteret ved Statsministeren, Finansministeren og Trafikministeren, Rigsdagen ved Partiernes Ordførere, d'Hr. Folketingsmændene S. Svendsen, Vald. Olsen, Koføed, Abrahamsen og L. Jensen.

Finansministeren ledede Mødet.

Efter at de fire Ordførere, d'Hr. Overlærer Th. Petersen, Forretningsfører Ch. Petersen, Assistent D. O. Høgsgaard og Lokomotivfører Rich. Lillie havde meddelt de principielle Krav om en almindelig Forhøjelse af Lønningerne, Ophævelse af Dyrtidstillæggets Begrænsning samt Dyrtidstillæggets Forhøjelse svarende til de sidst stedfundne Prisstigninger, udtalte Finansministeren, at som Følge af den korte Frist Regeringen havde haft til at behandle de fremsatte Krav, kunde den ikke udtale sig nærmere herom, et løst Over-

slag over, hvor meget de fremsatte Krav vilde koste, havde han opgjort til ca. 40 Mill. Kr.

Han henviste Organisationerne til videre Forhandling med Lønningsudvalget, hvilket gav Anledning til, at der opstod en meget livlig Diskussion om Maaden for Forhandlingerne mellem Regeringen, Rigsdagen og Organisationerne, ved hvilken Lejlighed Lokomotivfører M. Mortensen udformede de principielle Synspunkter Organisationerne nu anlagde for Forhandling.

Forhandlingen, der varede ca. 2½ Time, resulterede i, at Regeringen, naar Lønningsudvalget afgiver Betænkning, paany sammenkalder til Forhandling om de Ændringer, der til den Tid maatte fremkomme.

Lønningsloven.

Tirsdag den 22. Juli fremsatte Finansminister Edv. Branders i Folketinget »Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd«.

Det er vel ikke overdrevent at sige, at Tjenestemændene havde imødeset denne Dag med Længsel og med Interesse vilde høre Finansministerens Tale ved Forelæggelsen.

Af den Grund var ogsaa Folketingets Tilhørerpladser besatte af Tjenestemænd, der ønskede at være nærværende ved denne Lejlighed.

Vi skal i det følgende gengive den Del af

Finansministerens Tale, som har Interesse for Tjenestemændene, og derefter de forskellige Folketingsmænds (Ordføreres) Taler om denne vigtige Sag og som har Interesse for Bladets Læsere.

Finansminister Brandes:

Jeg har den Ære for det høje Ting at fremsætte Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd. Dette Lovforslag er i Overensstemmelse med et Forslag, der er udarbejdet af Lønningskommissionen af 21. Juli 1917, og som den høje Rigsdag vil faa tilstillet gennem den Betænkning, som foreligger fra Lønningskommissionen; man vil desuden deri finde Bemærkninger til dette Lovforslag samt de nødvendige tilhørende Bilag.

Som Lovforslaget her foreligger, udgør det en omstændelig og omhyggelig Opbygning af hele Løn-Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd. Dette handler dernæst Pensionssystemet og gaar i sine almindelige Bestemmelser ind paa at lovgive om Tjenestemændenes sociale og økonomiske Kaar, om deres Pligter og Rettigheder.

Lovforslaget er, som sagt, udarbejdet af Lønningskommissionen, der har nedlagt et stort og betydningfuldt Arbejde deri, og den har til Slutning maattet paaskynde det og søge at fremme det med særlig Hurtighed, med usædvanlig Energi. I Begyndelsen af Maj rettede Regeringen nemlig den Opfordring til Lønningskommissionen at fremskynde Arbejdet saaledes, at Lovforslaget om Statens Tjenestemænd kunde fremsættes for Rigsdagen i indeværende Samling og endvidere om muligt gennemføres i denne. Den umiddelbare Aarsag til, at Regeringen rettede denne Opfordring til Lønningskommissionen, var, at Tjenestemændenes Organisationer paa ny havde henvendt sig til Regeringen om Løntillæg og Dyrtidstillæg. For indeværende Aar 1919 er der vedtaget baade et 25 pCts Løntillæg til Statens Tjenestemænd og desuden Dyrtidstillæg. Men Tjenestemændene henvendte sig allerede i Maj med nye Krav om Løn og Dyrtidstillæg, og Regeringen mente da, at det var rettest i Stedet for at skride til nye midlertidige Foranstaltninger, med hvilke vi har arbejdet under alle de Aar, Verdenskrigen har været, at forsøge overfor Tjenestemændene at komme til en varig Ordning. Den dybere Aarsag hertil var naturligvis Ønsket om at forsøge at skabe Ro om dette Spørgsmaal, thi Uro har der jo været. Ikke saa snart har Tjenestemændene faaet eet Krav tilfredsstillet gennem Lovgivningen, før nye Krav har rejst sig. der har været antydet endogsaa stærke Skridt, men saadanne er heldigvis blevet opgivet. Der har dog hele Tiden været ligesom en Knitren og Buldren i Statsmaskineriet, der udløste sig i Raabet: vi kan ikke nøjes med det, der ydes os! Vi kan ikke en Gang leve tarveligt deraf! Vi er nødlidende! Dette Raab, som utvivlsomt havde sin gode Begrundelse, kom fra 40,000—50,000

Tjenestemænd, altsaa repræsenterende 40,000—50,000 Husstande her i Landet. Der har indenfor Rigsdagen og hos Regeringen stadig været Forstaaelse af Tjenestemændenes Krav, og det er ogsaa min Tro, at en saadan Forstaaelse paa ny vil være til Stede selv overfor et Lovforslag af en saa omfattende Betydning som dette. Jeg tror ikke, vi kan komme udenom et Lovforslag, der fremkommer enstemmigt fra den nedsatte Kommission, hvori alle Rigsdagens Partier har været repræsenterede, og hvor ogsaa Tjenestemændenes Interesser paa forskellig Vis ret omfattende har været repræsenterede. Jeg tror altsaa ikke, vi kommer udenom dette Lovforslag, men store Ofre maa der bringes fra Statens Side.

Paa den anden Side maa jeg dog hævde, at Statens Evne er begrænset. Naar jeg undertiden, ret hyppigt, læser i Bladene forskellige Artikler og Forslag, der kommer fra forskellige mere eller mindre sagkyndige, om Millioner, som kræves af Staten til snart den ene, snart den anden Foranstaltning, maa jeg sige, at jeg forfærdes over, at Borgere her i Landet kan tro, at Statens Evne er ubegrænset. Hvad er nemlig Staten? Staten er ikke at betragte — heller ikke af Tjenestemændene — som en Arbejdsgiver, der ikke under sine Arbejdere eller Medarbejdere, hvad man vil kalde det, en tilstrækkelig Løn, fordi den vil indvinde en stor Gevinst, saaledes som man beskylder Arbejdsgiverne for. Nej, Staten er os alle, ogsaa dem, der kræver højere Løn, og Staten har intet andet Middel til at tilvejebringe denne højere Løn for dem, der kræver den, end at tage Midlerne fra alle, ogsaa fra dem, der kræver den højere Løn. Naturligvis, de bedrestillede, de velstillede i vort Samfund har med hele Udviklingen af vort Skattesystem maattet yde mest til Staten, og der er ikke den fjerneste Tvivl om, at saaledes maa det vedblive at være; men paa den anden Side rammes dog alle, og det vil heller ikke kunne undgaas.

Der er i Virkeligheden noget af en stor Svikmølle i dette: Højere Priser, højere Løn, højere Skatter. Denne Mølle maler bestandig, og den maler ikke Guld. Det er muligt, det ikke er nogen stor Ulykke, om den danske Krone her i Landet efterhaanden ikke bliver mere end 50 Øre værd, men hvis det ikke er nogen stor Ulykke, bliver heller ikke Forskellen fra tidligere saa stor, som mange tror. Klager over Statens Stilling er meget almindelige og kommer fra alle, fra højtlohnede og fra lavtlønnede, ikke mindst fra Aandens Arbejdere. Jeg maa fremhæve, at disse ingenlunde holder sig tilbage, men at der fra dem lyder meget stærke og bitre Klager over den Sulteløn, som Staten byder dem, og bestandig fremhæves dette ved en Sammenligning med andre Arbejdere, og navnlig med de kropslige Arbejdere. Der siges, at f. Eks. en Universitetsprofessor ikke tjener mere end en Mand, der bringer Svinekroppe ind i en Flæskehal, eller en Fyrbøder eller en Havnearbejder, hvem

der nu nævnes, og det er denne Sammenstilling, der synes saa irriterende. Overhovedet maa jeg sige, at det kan nok være, at der vil vise sig nogen Misfornøjelse hist og her ogsaa med dette Lønningsforslag, men den vil sikkert væsentlig bero paa Sammenstillingen mellem de enkelte Klasser, paa den maaske naturlige Ærgerrighed, der er hos Tjenestemændene, Følelsen af at være stillet over eller under eller ens med en anden Gruppe af Tjenestemænd med Hensyn til den Løn, der bydes. Men hvad Lighed er der nu mellem de Aandens Lys, der er Universitetsprofessorer, og en Fyrbøder eller en anden lignende Arbejder? Professoren er maaske næsten helt og holdent uddannet til sit Arbejde paa Statens Bekostning, og det Arbejde, han udfører, yder ham Tilfredsstillelse baade for Tanke og Sind, for hans Forfængelighed eller Ærgerrighed; det bringer ham maaske som et Springbrædt frem til en langt større Indtægt end den, selve Lønnen udgør, og skaber ham desuden social Stilling og maaske endog social Indflydelse. Men Fyrbøderen eller en anden lignende Arbejder, hvorledes er hans Arbejde? Det er i Reglen haardt, legemligt anstrengende; det skal maaske udføres i alt Slags Vejr, det er maaske sundhedsfarligt, ja, livsfarligt. Saadanne Arbejdere kan næppe føle anden Tilfredshed end den gennem et saadant Arbejde at tjene til Livets Ophold, tidligere maaske daarligt nok, nu tilstrækkeligt. Hvad Lighed er der saa egentlig mellem ham og den, der sidder og udfører videnskabeligt Arbejde til sin egen og forhaabentlig ogsaa til andres Tilfredshed, Vil Videnskabsmanden bytte? Jeg siger dette, fordi der ogsaa fra de højtlønnede ganske sikkert kan fremkomme Anker over, at de ikke bliver lønnet højt nok, og dette vil jeg i høj Grad advare imod; thi vel er Forholdet det, at en Forøgelse af Lønningerne for de højtlønnede finansielt ikke har meget at sige, det skal jeg villig indrømme, men Eks-emptet smitter, og at forøge Lønningerne for de lavest lønnede koster Millioner og atter Millioner.

Regeringen har altsaa modtaget Kommissionens Forslag og modtaget det, kan jeg næsten sige, vaadt, som det kom fra Trykkeriet, der har ikke været lang Tid til Overvejelser, der har ikke været Tid til en alsidig almindelig Drøftelse af Forslagets Enkeltheder. Man havde Valget mellem Dage eller Maaneder dertil; i sidstnævnte Fald var altsaa Umuligheden af at faa gennemført Forslaget klar. Desuden findes der i selve Forslaget, i § 1282, en Bestemmelse om, at denne Lov træder i Kraft den 1. Oktober, og jeg anser dette for en af de allervigtigste Paragraffer i hele Lovforslaget, men enhver vil indse, at hvis Loven skal træde i Kraft den 1. Oktober, kunde Regeringen umulig opsætte at forelægge Lovforslaget for Rigsdagen. Det forelægges da her med ganske faa og uvæsentlige Ændringer, Ændringer, der ikke berører Principper og heller ikke det finansielle Resultat, men der er naturligvis til Regeringen, til de enkelte Ministerier,

kommet adskillige Henvendelser om Ænringer, og disse Henvendelser maa atter rettes til det Udvalg, der maatte blive nedsat af Tinget.

Der mangler endnu et Lovforslag, et ikke ubetydeligt Forslag, nemlig et Forslag om Lærerlønninger, dette er endnu ikke kommet til Regeringen. Det vil imidlertid om faa Dage blive forelagt af min Kollega, Undervisningsministeren. Desuden mangler der et Forslag om de nuværende Pensionister, og endelig mangler der Forslag om en enkelt Statsinstitution, Statsanstalten for Livsforsikring, som ikke er kommet med her, og maaske endnu en enkelt Institution. Man har imidlertid ikke kunnet vente paa dette, men det er sikkert, at inden forholdsvis kort Tid vil det manglende komme til at foreligge.

Jeg vil endnu kun gøre opmærksom paa, at der her i Forslaget om Statspolitiets Lønninger findes Bestemmelser, som strider mod, hvad Rigsdagen har vedtaget ved en Lov af 30. Juni. De her foreslaaede Lønninger er lavere end de ved Rigsdagens Vedtagelse bestemte Lønninger. Det er indlysende, at dette maa berigtiges, det er klart, at man kan ikke her i Rigsdagen den 30. Juni vedtage Lønninger for Tjenestemænd og saa kort Tid efter foreslaa dem nedsat. Det var dog umuligt for Regeringen eller for Finansministeriet i dette Tilfælde at foretage en Ændring; ogsaa dette maa vente til mellem første og anden Behandling, og desuden vedrører selve disse Ændringer det hele System.

Der har altsaa i Virkeligheden ikke været Mulighed for en Drøftelse indenfor de enkelte Ministerier af en saadan Art, som man ellers ved et saa stort og vigtigt Forslag uvilkaarlig vilde komme til. Der har heller ikke været Mulighed for en Forhandling med Tjenestemændenes Organisationer. En saadan er i og for sig paakrævet efter de Forhandlingsregler, der i Øjeblikket eksisterer, men der har vel været en vis stiltiende Forstaaelse mellem Tjenestemændene og Regeringen om, at ogsaa dertil var der ingen Tid. Der maatte en god Villie — ja, ogsaa en stærk Villie — til fra alle paagældende Sider for overhovedet at faa Forslaget frem, og derfor var der ingen Mulighed for at gaa til saa omfattende Forhandlinger, som det maatte være blevet. Alle Hensyn maatte vige for at løse denne store Opgave: Iværksættelse af en Forbedring af Tjenestemændenes Kaar, opfyldende Ønsker og Krav, saa langt som Statens Evne rækker.

Idet jeg nu fremsætter Forslaget, maa jeg fremhæve, at det har ligesom en usynlig Paaskrift, en Paaskrift, der svarer til den, der stod paa et meget større Dokument, et verdenshistorisk Dokument, der fremlagdes i Versailles, nemlig Conditions of peace, Fredsbetingelser, thi dette Forslag skulde føre til en Fred, til Ro i Tjenestemændenes Forhold overfor Staten, ja, jeg kan vel gaa videre og sige: Ro i Samfundet.

Jeg tror da, man maa se paa dette anselige Værk

som en Blok. Det vil maaske ikke være vanskeligt at kritisere, men det vil være meget vanskeligt at sætte noget i Stedet, at opbygge et helt nyt System. Det er ikke muligt at sprænge Huller deri, tror jeg, uden at det hele vil falde fra hinanden. Derfor gør ogsaa Regeringen dette Forslag til sit, men ganske vist paa det Vilkaar, at Regeringen faar de nødvendige Midler bevilget til Forslagets Gennemførelse. Uden dette bliver Gennemførelsen umulig. Man kan virkelig i dette Tilfælde bruge det gamle Ord og sige, at den, der vil dette store Maal: Forslagets Gennemførelse, maa ogsaa ville de nødvendige store Midler, som dertil kræves.

Jeg kan ikke tænke mig, at man skulde ønske, at jeg skulde gennemgaa dette Forslag i Enkeltheder. Hvis jeg skulde gennemgaa disse 1282 Paragraffer, vilde det kræve en Art Obstruktionsforedrag, der vel vilde vare 12 eller 24 Timer, saa længe min fysiske og aandelige Evne strakte til, men at nogen skulde ønske dette, kan jeg ikke tro. Jeg maa henvise de enkelte Medlemmer til et Studium baade af Lovforslaget, af Betænkningen, af Bemærkningerne til Forslaget og endvidere af de tilhørende Bilag, men jeg ønsker at gøre opmærksom paa enkelte Ting af Væsensbetydning eller af principiel Betydning.

Først dette, at Regeringen stiller sig paa det Standpunkt, som udtrykkes ved Ordet: lige Løn for Mænd og Kvinder. Kommissionen har ikke taget et bestemt Standpunkt deroverfor. Som det vil ses af Betænkningens Afsnit 2, Løn for Mænd og Kvinder og Forsørgertillæg, har Kommissionen delt sig i forskellige Mindretal uden at kunne enes om en Stilling. Ikke saaledes at forstaa, at der ikke indenfor Kommissionen er megen Sympati for selve Princippet: ens Løn for Mænd og Kvinder, men man har alligevel ført Forsørgerespørgsmaalet ind derunder, og Forsørgerespørgsmaalet har været endnu vanskeligere at afgøre for Kommissionen. Der har været Tale om at stille Forsørgerne gunstigere ved f. Eks. at foreslaa et Fradrag af 25 pCt. i Alderstillægene for Ikke-Forsørgere. Der har paa den anden Side været Tale om forskellige Børnetillæg og om en Art Afgivelse af Tjenestemændenes Lønninger procentvis for at skabe saadanne Børnetillæg. Men Kommissionen har ikke kunnet enes derom, og saaledes som Forslaget foreligger uden Ændring, vil det føre til lige Løn for Mænd og Kvinder; der skal altsaa en Ændring til for at indføre en ulige Lønning. Men Regeringens Stilling er den, som jeg her har angivet.

Lovforslaget indeholder en Række almindelige Bestemmelser under §§ 1—47, og jeg tror ganske sikkert, at disse fortjener Paaskønnelse. De indeholder en meget omhyggelig Udarbejdelse af Tjenestemændenes Stilling og Vilkaar udenfor Lønningen. Der er saa store Spørgsmaal afgjort som Forhandlingsretten, nærmest i Overensstemmelse med Forhandlingsreglerne af 4. Maj 1910, og Spørgsmaalet om Tjenestemændenes Adgang til at søge Domsto-

lene angaaende Løn og Pension. Der er ogsaa afgjort en Række mindre Spørgsmaal: Om Forskudsregler, om Fribolig eller Tjenestebolig, som det nu vil hedde, hvorefter der for Tjenestebolig skal fradrages $\frac{1}{12}$ af Grundlønnen, hvis Boligen er som for en ugift, $\frac{1}{6}$, hvis den er som for en gift. Der er endvidere nogle smaa Ting, som Tjenestemændene vil hilse med Glæde, f. Eks. en Bestemmelse om Udbetalingsdagen: Naar denne falder paa en Helligdag, kan Lønnen udbetales den foregaaende Hverdag; det er til Skade for Statskassen, hvis Tjenestemanden skulde dø mellem Lørdag Aften og Søndag Morgen. Det bestemmes ligeledes, at man kan ansættes midt i en Maaned og da faa en halv Maanedes Løn, og mange andre Ting. Jeg vil gerne paapege en ganske lille Ting for paa den ene Side at vise, hvorledes Kommissionen afgør disse Spørgsmaal, og for paa den anden Side at antyde, at der naturligvis stadig er en Mulighed for forskellig Opfattelse. Der findes her i Forslaget Bestemmelser om, hvorledes en Tjenestemand skal stilles, naar han overtager en overordnet Stilling. Forholdet er nu dette, at der er to Muligheder. Hvis en Tjenestemand overtager en overordnet Stilling, men samtidig udfører Arbejde, som kræves i den Stilling, han er i, saa faar han sin egen Løn og det halve af den overordnedes Løn. Hvis altsaa Tjenestemanden selv har 2400 Kr., og den overordnedes Løn er 4000 Kr., faar han 2000 Kr. tillagt og faar altsaa 4400 Kr. i Løn. Hvis vedkommende derimod kun overtager den højere Stilling, faar han Halvdelen af Lønnen i hver Stilling; han faar altsaa i dette Tilfælde 1200 Kr. plus 2000 Kr.; han naar saaledes kun op paa 3200 Kr. En saadan Forskel er ikke saa urimelig, idet vedkommende i det ene Tilfælde paatager sig de to Stillingers Arbejde, i det andet Tilfælde kun den ene Stillings, og følgende faar han mere i det ene Tilfælde end i det andet. Kommissionen har i sin Visdom afgjort det saaledes, at en Tjenestemand, naar han overtager en overordnet Stillings Arbejde, faar han det halve af Forskellen mellem den ene Stillings Grundløn og den anden Stillings Grundløn, det vil i dette Tilfælde sige Halvdelen af 1600 Kr., Forskellen mellem 2400 Kr. og 4000 Kr. Jeg paapeger dette for at vise, hvor mange forskellige smaa og naturligvis ogsaa store Spørgsmaal, der her kommer frem til Afgørelse. Det er nu ingenlunde min Mening, at man skal ændre paa saadanne Smaating; jeg gaar tværtimod ud fra, at man vil stille sig saaledes overfor Forslaget, som jeg har antydnet: at man tager det som en Helhed, om der end naturligvis kan være ganske enkelte Ting, der maa rettes.

Det næste Spørgsmaal, der afgøres — idet jeg følger Lovforslaget —, er Spørgsmaalet om Pensionsvæsenet, og her er der foreslaaet meget betydelige Fremskridt for Tjenestemændene. Det første er dette, at Pensionsvæsenet bliver ens for alle. Nu er det forskelligt for de forskellige Grupper af Tjenestemænd — jeg vil i saa Henseende henvise

til et udmærket Foredrag, der er holdt af Departementschef under Finansministeriet, P. C. I. Hansen, om Pensionsvæsenets Ordning nu, hvoraf man kan faa et fyldigt Indtryk af, hvor forskelligt Forholdene former sig for de forskellige Tjenestemænd. Her indføres nu ensartede Pensionsbestemmelser for alle, idet man i øvrigt holder sig til de nuværende Regler for Pensionsalderen og deres Forhold til Lønnen; men samtidig overtager Staten al nuværende pligtig Enkeforsørgelse, hvilket har overordentlig stor Betydning, ganske særlig for de kommende Tjenestemænd; de Tjenestemænd, der har betalt pligtig Enkeforsørgelse i en Række Aar, vil naturligvis ikke føle sig saa veltilfredse ved dette, men derved er intet at gøre, det kommer dem i Virkeligheden ikke til Skade, de slipper jo fremtidig for en Forpligtelse, de havde før. Til Gengæld for dette paalægges der alle Tjenestemænd en Forpligtelse til at afgive 2½ pCt. af deres Lønningsindtægt. Begrebet »Lønningsindtægt« er meget omhyggelig forklaret i Forslaget: Grundlønnen med Alderstillæg samt visse personlige Tillæg og visse Naturalydelser. Endnu synes jeg, jeg bør nævne den Bestemmelse, at Tjenestemænd er berettigede til at begære deres Afsked, naar de er 65 Aar gamle, og at de skal begære deres Afsked, naar de er 70 Aar.

Endnu heldigere stiller det sig — og dette synes jeg viser, hvor gunstigt man vil stille Tjenestemændene ved dette Forslag — med Hensyn til Enkepensionerne. Disse bringes op i en meget større Højde end før. Grundregelen er, at Enken faar en Trediedel af Mandens Pensionsindtægt. Dette forringes kun, naar Mandens Tjenesteaider er meget kort. Der kan endog være visse Tilfælde, hvor en Tjenestemand ikke kunde faa Pension, fordi hans Pensionsalder er for ringe, men Enken vil alligevel kunne opnaa Pension. Ingen Enkepension kan være lavere end 400 Kr., og ingen kan overstige 4000 Kr., ligesom ingen Pension for Tjenestemænd kan overstige 8000 Kr. Desuden gives der visse Børnetillæg til Enken. Disse udgør for det første Barn 180 Kr. aarlig, for det andet 150 Kr., for det tredje 120 og — for en talrigere Husstand — 100 Kr. for hvert af de øvrige Børn. Paa dette Omraade bydes der Tjenestemændene ganske overordentlig gunstige Forhold.

Jeg kommer saa til selve Lønningssystemet. Ogsaa her er der Stigning paa alle Punkter. Stigningen er naturligvis særlig mærkbar i Forhold til Stillingen før Verdenskrigen, men der er dog ogsaa en meget betydelig Stigning i Forhold til Tjenestemændenes Lønninger, suppleret med de Tillæg, der er ydet af Lovgivningen. Særlig stærkt stiger Lønningerne naturligvis for de lavt lønnede, men ogsaa alle højtlønnede faar betydelige Stigninger.

Naar jeg dernæst kommer til Formen for Lønningerne, skal jeg ikke nægte, at den synes mig temmelig indviklet, omend man vel kan forstaa den; men for Administrationen vil det ikke blive nogen

ganske let Sag i Begyndelsen at klare disse forskellige Former — jeg skal straks nævne dem —, og ogsaa under Hensyn dertil vil jeg sige, at hvis man skal naa til, at dette Lovforslag kan træde i Kraft den 1. Oktober, vil det, set fra Administrationens Side, være paaskønnelsesværdigt, om det hurtigt kunde blive vedtaget, thi der er mange Beregninger at foretage. Der er først en Grundløn og dertil kommer Alderstillæg, dog kun faa og kun i de lavere Stillinger, medens de højere Stillinger har samme Løn baade ved Tiltrædelse og Fratrædelse. Det er saakaldte Avancementsstillinger; et saa dansk Ord som Oprykningstillinger vilde det være en saa udmærket Kommission umuligt at anvende. Foruden Grundløn og Alderstillæg er der 3 Tillæg. Det første kaldes Stedstillæg. Dette gives efter omtrent lignende Regler, som nu gælder for visse Etater, saaledes at der er et Stedstillæg paa 270 Kr. om Aaret for Tjenestemænd boende i Storkøbenhavn, det vil sige København, Frederiksberg og Gentofte, 210 Kr. for Tjenestemænd boende i Købstæder med over 15,000 Indvaanere og endelig 150 Kr. for dem, der bor i Byer med købstadmæssig Bebyggelse med fra 200—15000 Indbyggere, dog saaledes, at dette Forhold kan forrykkes, hvis Huslejen skifter, hvorved Tjenestemænd i sidste Klasse kan komme op i 2den Klasse. Dette Stedstillæg skal udbetales fjerdingaarsvis, den 1. Oktober, den 1. Januar, 1. April og 1. Juli. Det gives kun med Halvdelen til Tjenestemænd, der har Tjenestebolig, og det foreskrives, at der i Samlingen 1921—22 skal fremsættes Forslag til Lov om Revision af disse Bestemmelser.

Det næste Tillæg er et Dyrtidstillæg. For Halvaaret Oktober 1919—Marts 1920 skal dette Dyrtidstillæg udbetales med 540 Kr. for gifte og 360 Kr. for ugifte, dog med den Begrænsning, at det ikke maa overstige 30 pCt. af Lønnen for gifte og 20 pCt. af Lønnen for ugifte. Fremtidig sættes Dyrtidstillæget efter Beregninger, der foretages paa Grundlag af Oplysninger, der indhentes fra Storkøbenhavn, fra alle Købstæderne og fra 100 Landkommuner angaaende Prisen paa Befolkningens Næringsmidler, Brændsel, Belysning, Klæder og Husleje. Disse Oplysninger indhentes fjerdingaarsvis og for Huslejens Vedkommende helaarsvis. Statistisk Departement udregner saa paa Grundlag heraf en Gennemsnitspris og opstiller et Familieregnskab af samme Art som det Normalregnskab, Departementet har lagt til Grund for sine Beregninger under Krigen — nemlig et Regnskab paa 2000 Kr.s Indtægt for en Familie af Arbejderstanden, bestaaende af 5 Personer. Paa Grundlag af dette — jeg kan ikke gaa udførligt i Einzelheder, og det synes maaske ogsaa mere indviklet, idet jeg siger det, end det i Virkeligheden er — skal Statistisk Departement foretage en Beregning, som tilendebringes senest den 20. Februar og den 20. August, af, hvorvidt Dyrtidstillæget skal enten forhøjes eller formindskes efter følgende Regel: for

hver 3 pCt., hvormed Summen af disse Udgifter paa Familieregnskabet stiger over eller falder under den af Departementet for Januar 1919 beregnede tilsvarende Udgift, forhøjes eller nedsættes Dyrtidstillæget med 54 Kr. aarlig for gifte og med 36 Kr. aarlig for ugifte, dog saaledes, at det ikke kan stige højere end til 702 Kr. for gifte og 468 Kr. for ugifte. Ogsaa Pensionister og honorarlønnede faar dette Dyrtidstillæg. Det bestemmes i Lighed med, hvad Dyrtidslovgivningen har indeholdt, at hvor samlevende Ægtefæller begge er Tjenestemænd, faar hver kun Halvdelen af det største Tillæg, en af dem kan opnaa. Men til Foretagelse af de øvrige Beregninger nedsættes et Nævn bestaaende af 6 Personer, hvoraf Kongen udnævner Formanden og Næstformanden, hvert af Rigsdagens Ting 2 Medlemmer og Finansministeren 2. Det var altsaa det andet Tillæg.

Det tredje Tillæg kaldes med et uforstaaeligt og hæsligt Navn Konjunkturtillæg, og jeg vil have noget vanskeligt ved at udtrykke, hvad Navnet betyder, men det maa nærmest forstaaes saaledes, at det er et Tillæg, der fremtræder i Forhold til den almindelige Levevis, den almindelige Velstand, Livsvilkaarene i det hele taget i Samfundet i Øjeblikket. Det er ikke væsensforskelligt fra Dyrtidstillæget, men det tildeles paa en anden Maade. Det hedder altsaa Konjunkturtillæg; og dette hænger sammen med den Lyst, denne Kommission har til ikke at benytte det danske Sprog, men at benytte fremmede Tungemaal. Næsten alle Tjenestemænd har efterhaanden faaet Fremmedord til Betegnelse af deres Stilling. Jeg kan f. Eks. nævne, at ved de almindelige Skoler har man ikke Forstander eller Bestyrer og Overlærer og Lærer, nej, man har Rektorer, Lektorer og Adjunkter, det andet maaske for Rimets Skyld, og i Ministerierne har man Generaldirektør, Departementschef, Kontorchef, Sekretær, Kontorassistent og Kontorist. Kun Fuldmægtige hedder mærkeligt nok Fuldmægtige og ikke Chefsassistenter. Det undrer mig, og det er mig ganske ubegribeligt, at Budene ikke skal hedde Ambassadører i det mindste, thi det forekommer udemokratisk, naar nogen bærer et Navn, som svarer til det Arbejde, Stillingen medfører. Men, som sagt, her i Rasks og Grundtvigs Fædreland har denne Kommission ikke noget Øjeblik tænkt paa at indføre danske Benævnelser paa danske Tjenestemænd. — Jeg vender tilbage til Konjunkturtillæget, som er af den Art, at det skal ydes til alle Tjenestemænd, hvis Løn er under 1500 Kr. med 40 pCt. af Lønnen, og for Lønninger fra 1500 Kr. og opefter med fra 600 Kr. indtil 1440 Kr. aarligt. Dette Konjunkturtillæg vil ogsaa tilfalde Pensionister. Det foreslaas, at Finansministeren skal stille Forslag om en Revision inden Udgangen af 1920. Altsaa saaledes er Lønningssystemet: Løn, Alderstillæg og 3 Tillæg.

Jeg mener nu ikke at burde trætte den høje Rigsdag med nogen som helst Udtalelse om selve

Lønningsgrupperne og Lønsatserne. Der er kun et enkelt Punkt, jeg gerne vil udtale mig om. Det er et Forhold, som særlig vedrører Centraladministrationen, »den røde Bygning«, som den hedder, nemlig Arbejdstiden indenfor Ministerierne. Herom er der stillet et Forslag, som vil faa Betydning baade for Ministerierne og for Publikum, nemlig at Arbejdstiden fremtidig skal være 6 Timer, og deraf skal de 4 Timer være, hvad man naturligtvis kalder Ekspeditionstid — hvis man ikke ogsaa her havde et Fremmedord, vilde det undre mig —, det er den Modtagelsestid, hvori Folk kan komme i Ministeriet. Ingen kan mere end den, der har været Minister under denne Periode, vurdere det overordentlige Arbejde, som er udført af Ministeriets Embedsmænd, ganske særlig af dem i de højeste Stillinger, men dette trænger nedad til næsten alle Kontorer, hvor Arbejdet har maattet forøges i Anledning af Krigsperioden. Det gælder saavel Finansministeriet som Justitsministeriet, de militære Ministerier og Indenrigsministeriet, overhovedet overalt, men samtidig er og har det altid været en Mangel, at der ikke var fastsat en bestemt Arbejdstid. Det kunde hænde Ministeren, naar han kom, at Embedsmændene ikke var der, de var endnu ikke kommet, og naar han vendte tilbage, f. Eks. fra Rigsdagen, var de der heller ikke, saa var de gaet. Det er ikke noget jeg siger for paa den Maade at bebrejde nogen nuværende Embedmand hans Arbejde eller Forhold, men saaledes var nu en Gang Arbejdet lagt. Derfor har det overordentlig Betydning, naar man fastsætter en bestemt Tid, men jeg maa gøre opmærksom paa, at for visse Grupper af yngre Tjenestemænd, Fuldmægtige og Sekretærer, vil denne Arbejdstid ikke nødvendigvis være at overholde. En Bestemmelse i Lovforslaget foreskriver, at den kan indskrænkes, dels for at de paa-gældende kan uddanne sig andetsteds end i Ministeriet, dels ogsaa, for at der kan skaffes dem en større Indtægt. Af disse Hensyn kan Arbejdstiden for disse Tjenestemænd nedsættes til 4 Timer. Der gøres yderligere den Indrømmelse, at man i visse ganske særlige Tilfælde endnu kan indskrænke de 4 Timer, dog kun for disse Grupper af Tjenestemænd — det Forhold, som man har kunnet finde hidtil, at der har været Tjenestemænd i de Ministerier, som mødte to Timer og i øvrigt havde deres Tid optaget fra Kl. 6 til Kl. 10 paa anden Vis, vil altsaa falde bort. Man vil fremhæve, at det almindelige skal være at Staten kan kræve 6 Timers Arbejde af sine Embedsmænd; men de vedkommende kan, naar der foreligger Grunde, som af Ministeren anerkendes som tilstrækkelige og fyldestgørende, fritages for den hele Arbejdstid i Kontoret. Der skal i Ministerierne udfærdiges Regulatorer, som fastsætter Forholdet i Enkelthederne.

Hermed skal jeg for saa vidt forlade Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd, idet jeg mener ikke at burde gaa ind paa alle de mange Lønsatser

og Grupperinger. Jeg skal endnu kun sige, at hvad jeg her har fremsat, er den lyse Side af Lovforslaget: de Bestemmelser, som vender ud imod Tjenestemændene, og som indeholder den stigende Løn; den mørke Side er den, som vender ind imod Staten, Spørgsmaalet om, hvor meget dette vil koste. Kommissionen har ikke beskæftiget sig med det finansielle, hvad det vil koste; men jeg har, efter at Kommissionen har overleveret Regeringen dette Forslag, fra Statistisk Departement indhentet nogle Beregninger derover. End mindre har Kommissionen beskæftiget sig med, hvorledes der skal tilvejebringes Dækning for disse Udgifter. Dette har Kommissionen meget hensynsfuldt overladt til Finansministeriet.

Forslaget drejer sig om 34800 Tjenestemænd beregnet efter Forholdet 1. April 1919. Til Løn- og Alderstillæg vil der efter Forslaget medgaa 97,2 Mill. Kr., til Stedtillæg 6 Millioner, til Dyrtidstillæg 17 Millioner, til Konjunkturtillæg 25 Millioner, i alt 145,2 Millioner. Forholdet er nu dette, at til Lønninger og Alderstillæg medgaa der 62 Mill. Kr., til 25 pCts Tillæg 15,5 Millioner, til Dyrtidstillæg 25 Millioner. Altsaa vil Udgiften for Staten efter Forslaget blive forøget med 42,7 Mill. Kr. Men dertil maa jeg endnu regne Lærerlønningerne, som jeg ikke kan gaa ind paa nu i Enkeltheder, fordi Forslaget ikke foreligger paa Tingets Bord; efter de Meddelelser, der er givne mig fra Kommissionen, vil hele Udgiften til Lærerlønninger beløbe sig til 38,2 Millioner, hvoraf Staten skulde bære 22—23 Millioner. At Statens Andel i Udgiften bliver saa stor, vil jeg endnu i høj Grad beklage. Efter Forslaget væltes der mere over paa Staten, end Staten i Øjeblikket bærer af Udgifterne til Lønningerne, saa at Forslaget er til Hjælp for Kommunerne og til Skade for Staten. Det er en meget farlig Vej, man her er kommet ind paa, og en meget kostbar Vej for Staten, som kan have andre Konsekvenser; men saa vidt jeg forstaa, foreligger Forslaget enstemmigt fra Kommissionen, og jeg tør da ikke rejse Indvendinger derimod, som jeg ellers vilde mene, jeg som Finansminister burde. Merudgiften til Lærerlønninger vil da for Staten blive 9,3 Millioner, og dette gør, at den hele Udgift for Tjenestemændene og Lærere i Folkeskolen vil blive 52 Mill. Kr. Men dette er ikke tilstrækkeligt, thi dertil kommer endnu en Række Udgifter, som vil følge som en Konsekvens af Lovforslagets Gennemførelse; det er Udgifter til fast ansatte Personer, Merudgiften til aarlige Ydelser, Overtagelse af Præmiebetalingen for den pligtige Enkeforsørgelse, Merudgiften til Honorarer og endelig en Merudgift ved det, at de nuværende Pensionister maa stilles bedre, fordi de maa op imod, hvad de kommende vil faa. Alt dette regner jeg jeg til omkring 8 Mill. Kr. Saa er der endnu Udgifter til de højere Pensioner, men da Staten straks vil faa 2 à 2¼ Million ind herfor, mener jeg i dette Øjeblik at kunne se bort derfra, thi dette vil

i alt Fald dække Begyndelsen. Men 60 Mill. Kr. er der tilbage at dække, hvoraf 30 Millioner, hvis Forslaget tænkes gennemført, vil falde paa indeværende Finansaar og 30 Millioner paa næste. Dette Beløb vil være at skaffe til Veje, og jeg skal straks komme til, hvorledes jeg tænker mig, at Dækningen skal tilvejebringes.

Men jeg maa idet jeg vil forsøge at opstille, hvorledes Budgetterne for Finansaarene 1919—20 og 1920—21 maa komme til at stille sig, først nævne et andet Forslag, nemlig Forslag til Lov om et overordentligt Løn- og Pensionstillæg. Det er et Forslag, som er ventet, tør jeg sige, af den høje Rigsdag. Ved Forhandlinger med Tjenestemændene og dernæst ved Forhandling med Rigsdagens Finansudvalg og derigennem med Partiernes fastsloges det, at Finansministeren fik Bemyndigelse til at udbetale til Tjenestemændene det Dyrtidstillæg, som skulde forfalde 1. Juli, allerede 1. Juni, og det, som skulde forfalde 1. Oktober, allerede nu 15. Juli, saa vidt det var muligt. Men samtidig gjorde jeg allerede da opmærksom paa, at der kunde ventes Forslag om yderligere for indeværende Aar at yde Tjenestemændene og Pensionisterne et Tillæg ud fra den Betragtning, at man havde tænkt sig Muligheden af, at dette Lovforslag om Tjenestemændenes Lønninger kunde faa tilbagevirkende Kraft, men at man atter opgav dette, fordi det teknisk var uigennemførligt, og at man saa paa anden Maade vilde yde Tjenestemændene Erstatning herfor. Der fremsættes derfor nu et Forslag til Lov om et overordentligt Løn- og Pensionstillæg, hvilket Tillæg skal komme alle saadanne Tjenestemænd til gode, som omfattes af det lige omtalte Forslag om Statens Tjenestemænd, endvidere Præster i Folkekirken og Lærere i Folkeskolen, Vikarer o. s. v. ganske paa samme Vis som ved tidligere Dyrtidsforslag. Der skal ydes dem et Løntillæg beregnet i Forhold til paagældendes Lønning 1. August 1919, og dette skal ifølge Lovforslaget bestaa af 50 pCt. af Lønnen, naar den er under 1000 Kr., og dernæst være stigende fra 540 til 840 Kr. for de højeste Lønninger, men saaledes, at det for 15. Juli udbetalte Dyrtidstillæg fradrages; Beløbet udbetales i 2 Terminer, nemlig 15. August og 15. September. Paa samme Maade skal der ydes Pensionisterne et Tillæg, og jeg maa altsaa gaa ud fra, at naar et Lovforslag om Hjælp til de nuværende Pensionister gennemføres, maa det Dyrtidstillæg, som skulde udbetales Pensionisterne 1. Oktober, fradrages fra det, der efter Forslaget skal ydes dem.

Jeg skal nævne, hvad en saadan Lov vil koste. Den vil koste for Tjenestemændenes, Lærernes og Præsternes Vedkommende 25 Mill. Kr., men derfra gear 8 Millioner, som falder paa det Dyrtidstillæg, som udbetales den 15. Juli. Tilbage bliver 17 Mill. Kr. Dernæst vil denne Lov for Pensionisternes Vedkommende koste 6 Mill. Kr.; det bliver tilsammen 23 Mill. Kr. Jeg tør maaske nævne, at der her i Landet er 14000 Pensionister, deraf 9000 med under

1000 i Pension. Der er 5500 under Finansministeriet, endvidere 3500 under Statsbanerne, 3300 under Postvæsenet, 2000 Præster og af Enker kun 306. Universitetet er kun repræsenteret af 53. Men alt dette tilsammen fører dog til en Udgift af 6 Mill. Kr. Jeg maa gøre opmærksom paa, at dette Lovforslag maa gennemføres hurtigt, hvis det skal være muligt for Administrationen at udbetale Beløbet den 15. August. Hvis man altsaa er enig med Kommissionen — og alle Sider har jo været repræsenterede i Kommissionen — om et saadant Forslags Gennemførelse, er det ogsaa nødvendigt, at det gennemføres hurtigt. Derved kommer man altsaa op til, at man maa skaffe for indeværende Aar 30 Millioner plus 23 Millioner, altsaa tilsammen 53 Mill. Kr., medens man for næste Aar maa skaffe til Budgettet 60 Millioner.

Ministeren redegjorde derefter for Skatte- og Afgiftsforslagene, der knytter sig til Loven og dermed sluttede Mødet.

Paafølgende Fredag den 25. Juli paabejndtes første Behandling af »Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd«.

Første Taler var Venstres Ordfører, Medlem af Lønningskommissionen, **Søren Svendsen**:

At indlede Forhandlingen om det foreliggende Lovkompleks er en noget vanskelig Opgave, eftersom det er et saa righoldigt Stof, der foreligger. Jeg maa derfor paa Forhaand bede Tingets Medlemmer undskylde, at jeg maaske taler for længe og desuagtet taler alt for kort. Det vil jo være umuligt at gennemgaa Sagen i et enkelt Foredrag, og jeg maa derfor nøjes med at fremdrage noget som jeg for mit Vedkommende mener er det vigtigste. — — —

Hvis ikke Lønningskommissionen havde vist en ganske overordentlig Arbejdsvillighed, var vi ikke naaet til det Resultat, og jeg maa sige, at hvis vi havde staaet i en Fagforening, vilde vi vist øjeblikkelig være blevet ekskluderet, fordi Arbejdstiden har været langt over Normalarbejdstiden, mange Gange fra Kl. 8 Morgen til Kl. 11 Aften, kun med de allernødvendigste Afbrydelser, for at vi kunde faa lidt Mad. Jeg nævnede Normalarbejdsdagen, de 8 Timer, som for øvrigt har været os til nogen Gode, kan jeg gerne sige, i denne Kommission. Det har nemlig været meget vanskeligt at faa Trykkeriarbejdet fremmet, eftersom Overarbejde ikke gerne taales indenfor Fagforeningen, og vi har somme Tider lidt under, at det ikke har været muligt i den forholdsvis korte Tid, som var til Raadighed, at faa fremskaffet de fornødne Tryksager. — — —

Jeg skal henvise ærede Medlemmer til første Del af Lovforslaget, som omhandler de almindelige Bestemmelser for samtlige Tjenestemænd med de enkelte Undtagelser, som er nævnte i selve Løn-

ningslovsforslaget. Vi har søgt at fastslaa Begrebet Tjenestemand. I § 1 staar der, at som Stats-Tjenestemand anses enhver, der varigt og som Livsgerning har Ansættelse i Statens Tjeneste i en Stilling, for hvilken Lønning er fastsat i Lønningslov eller anden særlig Lov til en fast aarlig Sum. Der undtages Elever og Personer, som er antagne paa Prøve, for at vise, at de ikke falder ind under Lovforslagets Bestemmelser om Pension. Da Pensionsreglerne for alle Statens Tjenestemænd indeholdes i Lovforslaget, er det nødvendigt udtrykkelig at undtage de nævnte Personer.

Jeg skal ikke komme vidtloftigt ind paa de mange forskellige Bestemmelser, ærede Medlemmer kan selv læse dem. I § 2 bestemmes, at naar ikke særlige Forhold taler derfor, skal alle ledige Tjenestemandstillinger besættes efter Opslag, saa at de, der mener sig kvalificerede til Stillingerne kan søge dem.

I de følgende Paragraffer er der givet Bestemmelser med Hensyn til Tjenestemandens Pligter, om hans Ansættelse og Afskedigelse, om Konstitution, om Ferie og Orlov, om Fraværelse fra Tjerensten under militære Indkaldelser, om særlig Tjenestefrihed for kvindelige Tjenestemænd, disciplinær Forfølgning og Straf samt om Appel til Domstolene og om Organisationsret og Forhandlingsregler.

Hidtil har det været saaledes, at de store Trafiketater har haft Ret til at føre Forhandlinger med Administrationen om de forskellige faglige Spørgsmaal, saaledes at nye Lønningslove og lignende skal til Erklæring hos de nævnte Institutioner. Denne Forhandlingsret udvides nu til at gælde alle. Alle Tjenestemandsklasser, som danner saadanne Organisationer, faar altsaa Lov til efter de samme Regler at føre Forhandling med Administrationen om de Forhold, som vedrører dem. Jeg anser det for berettiget, at alle stilles lige, saa at ikke de store Etater alene skal have denne Ret. Der kan selvfølgelig siges noget baade for og imod disse Forhandlingsregler, det kan der jo med Hensyn til saa meget. I det store og hele tror jeg, det er en Fordel, at Administrationen kan træde i Forbindelse med Organisationerne, derved kan maaske mange Gange forskellige Forhold klares, som det ellers vilde være vanskeligt at faa klaret, og som ellers vilde fremkalde Uro blandt vedkommende Tjenestemænd.

Endvidere er der særlige Bestemmelser om Lønkrav under særlige Forhold. Jeg skal henlede Opmærksomheden paa § 27, hvori det hedder: »Naar nye Lønningslove træder i Kraft, bortfalder ethvert Krav, der støttes paa ældre om de paagældende Tjenestemænds Vederlag af Statskassen givne Love og lignende Bestemmelser«. Derunder indbefattes, hvad vi alle i Kommissionen har været enige om, den gamle Regel, som vi havde i Loven af 26. Marts 1870, om, at ved fremtidige nye Lønningslove skal Tjenestemændene altid have Ret til at faa tillagt

Erstatning for, hvad de mulig kommer til at gaa ned i Løn ved saadanne nye Lønningslove. Denne Bestemmelse er vi, som sagt, i Kommissionen blevet enige om at stryge netop paa Grund af de ekstraordinære Forhold, under hvilke denne Lønningslov gives, og under Hensyn til, at disse Lønninger muligvis i Fremtiden vil vise sig at være ekstraordinært store, saafremt det foreliggende Lovforslag vedtages. Hvis man altsaa senere under Forhandlingerne om Tjenestemænds Lønninger kommer til det Resultat, at de her vedtagne Love tillægger Tjenestemænd for store Lønninger i Forhold til den øvrige Befolknings Kaa, har de intet Krav paa at faa Erstatning for mulig Lønnedgang ved fremtidige nye Lønningslove. Det ønsker jeg at sige her, eftersom hele Kommissionen er enig i disse Betragtninger.

Saa kommer der endvidere Bestemmelserne om Tjenesteboliger og Tjenestejord. Vi er nu gaaet over til at fastsætte en bestemt Pengeløn for alle Tjenestemænd med nogle ganske faa Undtagelser. De skal have en bestemt Løn, og hvis de har Tjenestebolig, maa de betale et Afdrag herfor, der er bestemt til $\frac{1}{8}$ af Begyndelseslønnen for en Bolig til en gift og til $\frac{1}{12}$ for en ugift. Endvidere er der mange Tjenestemænd, der har Udbyttet af Tjenestejord indbefattet i deres Løn. Dette gaar man ogsaa bort fra nu. Fremtidig skal en Tjenestemand for Bertyttelsen af saadan Jord svare en Afgift, der svarer til, hvad Jordeñ under almindelig Drift antages at kunne indbringe i Nettoudbytte, saaledes at Regelen bliver, at saa godt som alle Tjenestemænd for Fremtiden lønnes med en fast Pengeløn, og alt hvad de faar derudover, som Bolig og Jord, maa de yde et Afdrag for. Uniformer og andre Beklædningsgenstande, der forlanges af Tjenesten, ydes gratis af Staten.

Der er saa en Del Bestemmelser angaaende Kontorhold og Embeder og Honorarer, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, endvidere Bestemmelser om borgerlige og kommunale Ombud og Tjenestemændenes Ret og Pligt til at modtage saadanne samt om deres Adgang til at have Beskæftigelse udenfor Statens Tjeneste. Alle disse almindelige Bestemmelser mener jeg er et stort Gode, idet der deri samles alle Pligter og Rettigheder angaaende forskellige Forhold, der vedrører Tjenestemændene, saaledes at disse bliver ens stillet i saa Henseende.

Det næste, der omtales i Lovforslaget er Pensionerne. Der er ogsaa her sket væsentlige Forandringer. Det gælder Pensionsloven saavel som Lønningsloven, at vi deri har søgt at samle det Utal af Love og Regler, som vi hidtil har haft, til et Hele, som omfatter alle Statens Tjenestemænd. Disse har samtidig indvundet Fordele, som en stor Del af dem ikke tidligere har haft. Jeg skal særlig nævne, at fremtidig falder al Enkepension over paa Statskassen. Hidtil har Tjenestemændene paa forskellig Maade maattet sikre, at deres Enker kunde

faa en Efterløn. Tillige er Pensionsvilkaarene for Enkerne blevet betydelig forbedret. De faar saaledes Tillæg for hvert uforsørget Barn efter nærmere bestemte Regler. Enkens Pension kan derved naa op til samme Størrelse som Mandens Pension i enkelte Tilfælde, med en stor Børneflokk endog overstige den. Alle særlige Ydelser fra Tjenestemændenes Side til Pensionering af deres Enker bortfalder, som sagt, men til Gengæld foreslaas det, at der fremtidig skal ske et Fradrag paa $2\frac{1}{2}$ pCt. i Lønnen til Statskassen eller Pensionsfonden, hvordan man nu vil indrette det, uden Hensyn til, om Tjenestemændene selv kommer til at faa Nytte deraf eller ikke. Jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa de enkelte Bestemmelser, dem vil ærede Medlemmer selv kunne læse i Lovforslaget. Jeg gør kun opmærksom paa Hovedændringerne, hvorved Tjenestemændene bliver stillet betydelig gunstigere end hidtil.

Der er truffet særlige Bestemmelser for Ministerens Vedkommende. De kommer ind under Lønningsloven her, men med Hensyn til deres Pension er der den Forskel, at Kongen har den samme Adgang som hidtil til at fastsætte en større Pension for en Minister, end Lovforslaget giver Ret til. Dog staar der, at Bestemmelserne i §§ 60—61 ogsaa finder Anvendelse paa Ministeren. Men hertil maa bemærkes, at man maa undtage de politiske Grunde. Naar en Tjenestemand afskediges, fortaber han sin Ret. Men hvis Rigsråden er saa venlig stemt overfor Ministeriet, at den jager Ministrene paa Porten, skal den ikke dermed kunne forklejne deres Ret til fremtidig at nyde denne Pension. Dernæst er der Bestemmelser om Ydelse af Efterindtægt for Tjenestemændenes efterladte, væsentlig i Overensstemmelse med, hvad der hidtil har været gældende i lignende Tilfælde.

Saa kommer selve Lønningssatserne. Den højtærede Finansminister udtalte ved Forelæggelsen, at Dækningen af de store Udgifter, som Lovforslaget foraarsagede, havde Lønningskommissionen elskværdigt overladt Ministeren at sørge for. Det er for saa vidt ogsaa rigtigt, som vi ikke har ment, at det var vor Opgave at anvise Dæknig af de mange Millioner, som vil medgaa. Men derfor har Kommissionen dog ikke været blind for den Betydning, som det finansielt vil have at gennemføre en forsvarlig Lønningslov. Kommissionen har derfor ogsaa jævnligholdt sig noget à jour med, hvordan det finansielle Resultat af de til enhver Tid foreliggende Forslag om Lønssatser vilde blive, idet vi var klare over, at selv om vi — det kan jeg sige for hele Kommissionens Vedkommende — ønskede Tjenestemændene en god og forsvarlig Løn, maatte den selvfølgelig begrænses af Hensynet til de finansielle Krav, der stillede.

Den højtærede Finansminister opgjorde Merudgiften til ca. 60 Mill. Kr. aarlig. Jeg tvivler nu om, at dette vil slaa til, idet jeg ikke antager, at Ministeren — det fremgaar i hvert Fald ikke af

hans Forelæggelsestale — har taget Hensyn til Følgerne af Indførelsen af 8-Timers Arbejdsdagen. De Beregninger, der her foreligger, gælder Embedsmændenes Lønninger paa et vist tidligere Tidspunkt, set i Forhold til Lønningerne i det forliggende Lovforslag. Men siden da er Arbejdstiden blevet indskrænket for mangfoldige Tjenestemænd, og Følgen deraf har været og vil fremtidig være, at der maa ansættes en hel Del flere Tjenestemænd. Der vil altsaa nok medgaa adskillige Millioner yderligere — hvor mange, ved jeg ikke; vi har vist faaet nogle Oplysninger derom i sin Tid i Finansudvalget, men jeg husker ikke i Øjeblikket Tallet. Men det bliver i hvert Fald ikke saa faa Millioner, der maa lægges til af den Grund. Paa den anden Side har den højtærede Finansminister maaske heller ikke medregnet noget, som tjener til at dække en Del af Udgiften, nemlig det Fradrag, der fremtidig skal ske for alle Tjenestemænd for Ihænde-havelse af Boliger og Jordlodder; særlig vil Fradraget for Boliger komme til gode ved Beregningen af Udgiften, men den Indtægt for Statskassen, som derved fremkommer, og som jeg altsaa antager, den højtærede Minister ikke har regnet med, kan selvfølgelig ikke nær dække den Merudgift, som Indførelsen af 8-Timers Arbejdsdagen vil bringe. Tillige vil der efter dette Lovforslag fremkomme adskillige Udgifter, som ikke nu kan beregnes, nemlig til særlige Ydelser til Tjenestemændene for forskellige Arbejder o. s. v. Den højtærede Finansminister har vistnok heller ikke taget Hensyn til den Udgift, som vil komme, naar en Gang Præstelønningssloven kommer til Behandling (Finansministeren [Brandes]: Det kunde jeg heller ikke godt!). Nej, men naar man skal se paa de fremtidige Merudgifter for Statskassen, maa man ogsaa tage dette Forhold med i Betragtning.

Vi har, som sagt, i Lønningskommissionen hele Tiden haft Øje for de store Udgifter, og vi har i ingen Maade været bundne deraf med Hensyn til, hvor store Lønninger der skulde foreslaas. Vi har alle været enige om, at der skulde ydes en forsvarelig Løn til Statens Tjenestemænd efter det Arbejdes Kvalitet og Omfang, som de udfører, men Maaden hvorpaa denne Løn skulde ydes, har det været mere vanskeligt at komme overens om.

Ærede Medlemmer erindrer sikkert, at en af Kommissionens særlige Opgaver var at overveje, hvorvidt Lønnen fremtidig kunde sættes i Forbindelse med Priserne paa forskellige Varer o. s. v. Dette Spørgsmaal har Kommissionen ogsaa i høj Grad beskæftiget sig med. Den har fremskaffet mange forskellige Oplysninger desangaaende og fremsat Forslag til Indførelse af, hvad man i almindelig Tale kalder den glidende Skala, hvorved vi havde tænkt os at lade den vis Del af Lønnen, omtrent den hele for de lavest lønnede og ca. Halvdelen for de højest lønnede Tjenestemænd, være flydende, alt efter Priserne paa Livsforbrødenheder, Bolig, Brændsel, Beklædning o. s. v. Men

det er vi — ikke helt, men til Dels — gaaet bort fra, fordi vi ikke i Kommissionen kunne opnaa Enighed om Gennemførelsen af dette store Princip, uagtet man fra mange Sider lagde særlig Vægt derpaa og ønskede, at noget saadant kunde gennemføres i Fremtiden, for at Tjenestemændene derigennem kunde blive stillet saa vidt muligt paa lige Fod med den øvrige Befolkning, saaledes at deres Kaar gennem varierende Lønninger kunde følge med Tidene. Saaledes var det, da man havde Kapitelstaksterne som Lønregulator. Mange mener maaske nok, at det var et meget ufyldstgørende og meget urigtigt Grundlag for Lønningerne; men det var det ikke, den Gang det blev indført, da var det efter min Formening et udmærket Grundlag, fordi Priserne paa Landbrugsprodukter — Udførselen af disse var jo omtrent den eneste Indtægtskilde, Landet havde — stod i nøje Forbindelse med Folkets Velstand og Folkets Indtægter; naturligvis bortset fra Misvækst og enkelte andre Forhold, som kunde indvirke unormalt paa Priserne, var det saaledes, at naar Priserne paa de Produkter, der udførtes var høje, var Indtægten for Befolkningen stor, og saa steg ogsaa derigennem Indtægten for Tjenestemændene. Men nu er det meget vanskeligt at finde en saadan Værdimaaler som Kapitelstaksterne var tidligere, fordi der nu er saa meget, der spiller ind, at man ikke rigtig kan gaa ud fra de samme Forudsætninger. Nu har vi ogsaa en stor Eksport af Landbrugsprodukter — eller har i alt Fald haft det, og vi ønsker jo, at den snart maa komme igen —, men det er ikke givet, som Forholdene er, at naar Eksportpriserne er høje, er dermed ogsaa Fortjenesten stor. Det er ikke sikkert, at naar Smøret og Flæsken, som vi eksporterer, er dyrt, er der dermed en større Fortjeneste for Landet, end hvis det er billigt. Naar Landbruget nemlig, som det til Dels har været Tilfældet hos os, gaar over til at blive Industri, vil det for Tjenestemændene væsentlig komme an paa, til hvilke Priser det har været muligt at indkøbe de Røprodukter, som skal benyttes til Fremstillingen af de forædlede Produkter, vi sender ud af Landet; Højden af Priserne paa disse Eksportartikler er derfor ikke afgørende for, om Velstanden og Fortjenesten er stor for Befolkningen. Vi har dog i det foreliggende Forslag beholdt en Del af det saakaldte glidende ved Fastsættelsen af Lønningerne, og jeg maa maaske straks sige, at jeg og mine nærmeste politiske Meningsfæller havde ønsket, at denne Del af Lønnen var blevet noget større, end den er blevet i det endelige Forslag. Vi har ikke haft noget imod, tværtimod alle ønsket, at Tjenestemændene under de nuværende ekstraordinære Forhold maatte faa en antagelig Løn, som de kunde være tjente med, og som de kunde eksistere for i Lighed med den øvrige Del af Befolkningen, men vi har samtidig indset og hævdet, at Forholdene nu er saa abnorme, at det vil være meget vanske-

ligt at fastsætte bestemte Lønninger, som skal udredes i en Arrække. Hvor mange Aar, disse Lønninger skal gælde, ved vi ikke, der er i Lovforslaget ikke bestemt noget derom, men jeg antager nok, at der, inden Loven forlader Rigsdagen, bliver indsat en Revisionsbestemmelse. Men indtil den Tid, da Loven skal revideres, kan der ske umaadelig store Forandringer. Vi lever jo i Omskiftelsernes og Usikkerhedens Tid, saa vi ikke ved, om Forholdene, naar der er gaaet nogle Aar, maaske ikke mange, da netop er saadanne her i Landet, at det vil være muligt for Staten at undvære de overordentligt stærkt forhøjede Lønninger, som der har været stillet Krav om. Men det har ikke været muligt i Kommissionen at komme overens om et andet Grundlag end det, der foreligger her, og jeg skal da ganske kort nævne, hvori det bestaar.

Først er der den faste Grundløn med Alderstillæg. Jeg maa maaske her indskyde, at vi er ogsaa gaaet meget bort fra de mange Alderstillæg, som der tidligere var i næsten alle Lønklasser, særlig for de store Etater, og er gaaet over til færre Alderstillæg for de lavere Lønklasser og helt bort fra Alderstillæg for de højeste Klasser.

Jeg skal for øvrigt ikke komme ind paa en nærmere Omtale af, hvorledes hele Lønningssystemet i al Almindelighed er bygget op, og de forskellige Lønklassers Forhold til hinanden, tdi jeg forudsætter, at det ærede Medlem fra Bornholm (Køfoed), naar han faar Ordet, vil komme nærmere ind paa disse Forhold. Han har været den, der har haft mest med hele Lovforslagets tekniske Bygning at gøre, Klassificeringen o. s. v., og jeg antager, at han vil gøre Rede derfor. Jeg nævner kun i Forbigaaende, at vi har sammendraget Klasserne og afskaffet en Del af Alderstillægene, særlig i de højere Klasser.

Ved Siden af Grundlønnen med Alderstillæg har vi 3 Tillæg, hvad Finansministeren ogsaa ved Fremsettelsen gjorde opmærksom paa. Der er først et Stedstillæg, forskelligt efter de Pladser, hvor vedkommende Tjenestemand har Tjeneste. Der er 3 Klasser: 1) København og nærmeste Omegn, 2) de større Købstæder og 3) de mindre Byer og nogle Stationspladser. Endelig er der det rene Land. Dette Tillæg er her principielt gennemført for hele Tjenestemandsstanden. Hidtil har enkelte Klasser i Etaterne haft det, inkluderet i selve Begyndelseslønnen, idet denne var større for dem, som boede i Byerne, end for dem, som boede paa Landet. Nu bliver det altsaa et Tillæg for sig, som ydes alle Tjenestemænd efter den Plads, hvor de forretter deres Tjeneste. De 6 Mill. Kr., som dette Stedstillæg er anslaaet til, bør egentlig rettest lægges til Grundlønnen og Alderstillægene, idet det nu er inkluderet i Grundløn og Alderstillæg.

Ved Siden deraf er der et Dyrtidstillæg. Det er Resterne, maa jeg maaske sige, af den »glidende Løn«, vi har arbejdet saa meget med i Kommissionen, men det er ikke nær saa stort, som det var

forudsat. Der foreslaas et for alle Tjenestemandens Dyrtidstillæg paa 540 Kr., forsaavidt de ikke hører til de allerlavest lønnede, dem, som ikke har fuld Beskæftigelse; det kan dog ikke overstige 30 pCt. af Lønnen. Tillæget er glidende, det kan gaa op, saafremt Priserne paa Livsfornødenheder vokser udover, hvad de var i Foraaret 1919, til højest 702 Kr., og det kan dale, efter som Priserne paa de 4 Hovedklasser af Livsfornødenheder: Føde, Beklædning, Husleje og Brændsel, gaar nedad. Saa snart de kommer ned under det i 1916 herskende Prisniveau, forsvinder hele dette Dyrtidstillæg.

Vi skal i de følgende Nr. gengive Slutningen af Hr. Jensens samt de øvrige Taleres Udtalelser ved Lønningslovens 1ste Behandling.

Gifte og Ugifte.

Som ventet saa jeg i D. L. T. for 16. ds. at mit Indlæg i Bladet for den 2. Juli er faldet i det mindste et af Medlemmerne tungt for Brystet, idet jeg faar en meget alvorlig Irettesættelse af L. R. Men jeg ser ogsaa af L. R.s Straffeprædiken, at han ikke har læst rigtigt.

Jeg skrev nemlig ikke, som L. R. paastaar: „Hvis vi ikke faar vor Villie gennemført, melder vi os ud af Foreningen“. Men derimod, at vi forlanger, at en Organisation, af hvilken vi er Medlemmer og til hvilken vi betaler vort Kontingent, ogsaa skal tage Hensyn til vore Interesser, naar det gælder Dyrtidstillæg. Jeg forlanger ikke, at D. L. F. skal gennemføre, at vi faar lige meget, for det kan jeg meget godt (trods den megen Tale om Foreningens Magt) indse, at den ikke kan; jeg forlanger kun, at der skal stilles Krav om lige meget. Og vil Organisationen ikke tage saa meget Hensyn til de ugiftes Ønsker, saa mener vi, at det er mere formaalstjenligt for os at spare Kontingentet.

Men nu ser jeg jo ogsaa i Bilaget til den sidst udsendte Stemmeseddel, at Hovedbestyrelsen vil fremsætte Krav om, at Dyrtidstillæget skal være af samme Størrelse til gifte og ugifte. Det er jo alt, hvad der forlanges; bare nu Hovedbestyrelsen vil fastholde dette Krav. Men det er ogsaa første Gang jeg har set, at der er forlangt noget til de ugifte. De forrige Gange, der har været forlangt Dyrtidstillæg, har man aldrig kunnet faa noget at vide om, hvad der forlangtes til

de ugifte eller om der i det hele taget blev forlangt noget til disse.

De ugifte Tjenestemænd er i de sidste Aar bleven behandlet, som Væsener ingen skyldte noget Hensyn, jeg antager, at det er fordi de er de færreste og yngste. Og det er nu engang saaledes, at Menneskene som Regel kun kan se Uretten, naar den gaar ud over dem selv.

Saaledes tænker jeg mig ogsaa, at det er med L. R., der sikkert, som saa mange andre siger: „Hvad skulde ugifte ogsaa have saa mange Penge til?“ Og naar de gifte har ment de fik for lidt, har de trøstet sig med, at de ugifte fik mindre. Jeg kan godt tænke mig, at L. R. har følt sig som en holden Mand ved den Tanke, og saa er det jo slemt for ham at miste denne Trøst.

Saa skriver L. R. saa meget om, at det er fejgt at sige sin Mening rent ud, saa jeg deraf drager den Slutning, at han aldrig selv gør det. Der er derefter noget om, at han paa visse Betingelser vil skænke mig sin Tilgivelse. Det kan selvfølgelig være meget rart for mig, men jeg kommer nok igennem Livet den foruden. L. R. fremfører desuden af mit Indlæg et Uddrag, hvoraf han har lavet den sidste Sætning om, saa der kommer til at staa: „Der ikke udelukkende vil arbejde i de ugiftes Interesser“. I Stedet for som jeg skrev: „Der ikke baade kan og vil varetage alle Medlemmers Interesser.“

Læs rigtigt L. R.! Og sig ikke, at jeg har skrevet andet eller mere end jeg har, for saa gør De Dem vistnok ogsaa skyldig i Fejghed.

Imidlertid arbejdes der videre med Lønningsloven, og nu er der noget for, som kaldes Forsørgertillæg. Skal vi ikke alle være enige om, at vi ikke vil forsørges, men lønnes for vort Arbejde?

D y b d a h l.

Den ærede Indsender tager fejl, der er intet i det nye Forslag til Lønningslov om Forsørgestillæg. Det har været behandlet i Kommissionen, men har ikke resulteret i Forslag derom. Imidlertid ser det ud til af Behandlingen i Tinget, at der eventuelt kan komme Forslag derom.

R e d.

En ugift.

Lad mig straks sige: „Det er en Jobspost, naar man erfarer fra forskellige Kilder, at den nye Lønningslov stadig vil gøre Forskel paa gift og ugift.“ Det pynter alt sammen paa den alt andet end tiltalende nye Lønningslov. Hvorfor skal der være Dyrtidstillæg i den nye Lønningslov? Naar der er et Konjunkturtillæg, som gøres bevægeligt, eftersom Priserne stiger og falder, saa er vi inde paa en glidende Skala, som desværre kommer alt for sent — men dog er det retfærdigste.

Jeg forventer, at vor Organisation vil sætte alt ind paa, at Dyrtidstillæg bliver skrinlagt ved den nye Lønningslovs Ikrafttræden, og dermed vil den uretfærdige Forskel paa gift og ugift falde bort.

Angaaende Røsterne om at træde ud af Foreningen, vil jeg paa det kraftigste advare, Splittelse gør kun Skade. Ved vor Organisations Erhvervelse af Forhandlingsret har den Chancer og Muligheder for at opnaa de bedste Resultater for os Lokomotivmænd.

Jeg vil til Gengæld ikke lægge Skjul paa, at det gærer indenfor de unges Rækker; faar vi unge og ugifte samme Behandling, som er tildelt os til Dato, vil Resultatet sikkert blive en Sprængning indenfor Organisationens Rammer. Vi unge har ikke været blinde, men har lagt Mærke til Tidens Udvikling og er a jour med, hvad der foregaar omkring os; der skal ogsaa være Lys og Solskin forneden, som min ærede Kollega saa smukt har udtrykt sig.

Vi unge og ugifte venter af Organisationen, at den vil varetage vore faglige Interesser, saaledes at vi ikke skal betragte os som anden Klasses Borgere i Samfundet.

Fredericia, den 19. Juli 1919.

W. J.

Etatskuren.

Efteraarskuren finder Sted fra 20. August til 30. September. Blanketter faas ved Henvendelse til Regnskabschef Munck, Adolph Steens Alle 9, 1. Sal, Kjøbenhavn V.

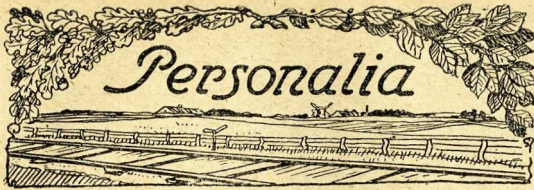
Til Medlemslisten.

Indmeldt fra 1. Juli d. A.:

Lokførerne C. F. J. Henriksen og A. V. Juul, Kjøbenhavn H.

Overført fra D. S. og M. F.:

Lokfyrb. S. P. Petersen og Andr. Halse, Struer.

Personalia

Forflyttelse efter Ans gning fra 1. Aug. 1919:
Lok'yrb. C. Andersen, Glyngøre, i Følge Opslag til

Kolding (Rangerfører). Lokfyrb. S. O. Sørensen, Gjedser, til Orehoved.

HAFNIA

Samlede Garantimidler pr. 1. Januar 1919
ca. 95 Millioner Kroner.
Samlet Forsikringsbestand pr. 1. Jan. 1919
ca. 350 Millioner Kroner.

Nørrebros Vinimport Nørrebrogade 178.

ROBERT BERTHELSEN

Tlf. Taga 1300

Stort Lager af 1ste Klasses Vine og Spirituosa. - Billigste Priser.

Emanuel Møller & Co., Vinhandlere,

St. Pederstræde 34 og 36 (ved Vestervold). T. lefone 4518—2897
Kvaliteten gør Udslaget.

Ved nye Etableringer og eventuelt Skifte af Leverandør vil d'Hrr. Købmænd ikke blive skuffede ved at træde i Forretningsforbindelse med os. Som Grund for dette atanføres, vi siden Etableringsaaret 1895 har opnaaet en meget betydelig Omsætning

Husk Koloniallageret

Telefon: 2 Søndergade 2 Telefon:
V. 1827 y V. 1827 y

Billigste Priser.

Husk Fiskeforretningen, Istedgade 109.

Tlf. Vester 1347 y.

Alltid frisk Fisk til Dagens billigste Priser.

J. Osborne, Ny Indehaver.

Komplet Lager
af
Briller
og
Pincenez

Edvard Møller
Brillehuset - Vesterbrogade 36.

A/S LOUIS LILLIEQUIST
GARVERI & LÆDER-UDSALG
187, NØRREBROGADE 187.
KØBENHAVN L. TELF. TAGA 441.

E. Hansen
Bøger ◦ Papir ◦ Musik
◦ Galanteri ◦
Blaagaardsgade 27.

Stoffers Restaurant Café Brohøj

Ingerslevgade 104, Dybbølsgade 9.
Telefon 10 172.

Frokostretter a la Carte, Billard, Selskabslokaler.
Stor Fiiufts-Terrasse.

Lauritz Christoffersen, forh. Bodega, Tivoll.

Børnekonfektion.

24 Dybbølsgade 24

Tlf. Vester 59 35 u

anbefaler sig med Manufactur, Tri-
cotage, Strømper til billige Priser.
Olivia Jørgensen.

FUGLEFRØ

BEDST-BILIGST-HER-SENDES-ØVERALT

JUL-LAYBOURN COLBJØRNSSENSG. 28
KØBENH. B. TLF 2262

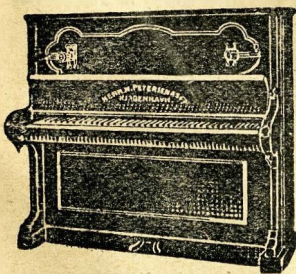
VAREHUS „SCHULTZ“, Istedgade 134. Telefon 11372.

ALT I MANUFAKTUR TIL BILLIGSTE PRISER.

SPECIALITET: Maskintøj, Skjorter, Underbeklædning, Drengtøj, Linned, Forklæder, Sengendstyr.

Gevinstsedler modtages.

Statsbanefunktionærer 5 pCt. Rabat.

Herm. N. Petersen & Søn

Kgl. Hof Pianofabrik

Lev. til det spanske Hof.

PIANOER - - FLYGLER

Kontant Salg og billigste Afbetaling.

Bredgade 23 - København

Filialer i alle større
- - Provinsbyer - -

Announce-Ekspeditioner:

For Kjøbenhavn: Chr. Hylver, Sommerstedgade 22^a,
Telefon Vester 4011.

For Provinsen: L. Rasmussen, Hans Tausensgd. 14, Odense.
Telefon 2288.

Udgaar 2 Gange maanedlig.

Redaktion: Vesterbrogade 98 a^a, Kjøbenhavn B.
Tlf. Vester 2895 v.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre aarlig,
Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

English House
NØRREPORT

En Klædning fremstillet af dansk Buckskin i moderne Enradet facon. Tillægget er det bedste der kan fremkøbes i Øjeblikket og forarbejdningen vor sædvanlige durable.

Kr. 78

Ryg

CREMO
Tobak.

Leo 33

mod

Hoste og Hæshed.

Faas overalt.

SKOTØJSBØRSSENS FODTØJ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
giver altid Tilfredshed.
NØRREBROGADE 183.

Telefon 3356 **Broberg, 16 Amager Torv 16** Telefon 3356

Dowlas 1,85—2,35, Medium 2,50—3,00, svære Haandklæder, 2 Kr. pr. Stk. prima Viskestykker 1,25—1,50—2,00 pr. Stk.

En Del ekstra gode Overdyner, Underdyner lidt beskadigede paa Vaarene af Vand bortsælges med 20 pCt. Rabat.

Vattæpper, alle Farver 22,25, 26,50, 31,75, svære uldne Tæpper 12—16—18 20—28 Kr. Et Parti svære Sokker 4,50 pr. Par.

Lokomotiv Tidendes **Husk Rabateuponen** for De har ikke Raad til at lade være.

Rabateupon
6 pCt.

Største Udval i Gulvtæpper Gardiner, Sengeudstyr.

Leverandør til Varelotteriet.

Spar 10 pCt. paa Glarmesterarbejde.

Køb deres Billeder og Fotografirammer i Glarmesterforretningen
Nørrebrogade 61, JOHS. HANSEN.

••• Stort Udvalg — Billige Friser. •••

Alt Glarmesterarbejde udføres — Alle Jernbanefunktionærer 10 pCt. Rabat.

Personbanegaardens Marketenderi.

F. L. Viltoft

anbefaler sig til det ærede Lokomotivpersonale.

Musikhuset Allegro

Nørrebrogade 163 — København L.
Gramphoner og alle Musikinstrumenter.
Jernbanefunktionærer 10 pCt.

GODTFRED MENTZEL

MØBELMAGASIN

NØRREBROGADE 200. - - Telefon Taga 270.

Stilfulde, solide MØBLER.

Moderate Priser.

Lempelige Vilkaar.

Største Udvalg paa Nørrebro!

E. L. WEIMANN & Co.

St. Strandstræde 9—11, 4. Tlf. 5871 - 10871.

Guld- og Sølvvarer en gros.

— Intet Salg til Private. —

Kranse — Buketter — Blomsterdekorationer

Blomsterforretningen „Bellis“

Foreninger 10 pCt.

Ved Martin Griebel.

St. Kongensgade 90 :: Telefon: Palæ 590 y.

Højeste Laan

paa Klasse- og Koloniallodder.

Gevinster udbetales billigst.

R. JENSEN, Nansensgade 32

Telefon 3279.

Bageriet Hj. af Jagtvej

og Borups Alle, anbefaler sig med

1. Klasses Varer

til Jernbanefunktionærerne.

Ærbødigt Georg Johansen.